

بی نظیر بوتو در گفت و گو با هفته‌نامه اشپیکل؛

پاکستان به دموکراسی نیاز دارد

آن روز که ژنرال چهار ستاره پاکستانی ضیاء الحق به یک‌باره تصمیم گرفت نخست وزیر تکنوکرات و تحصیل کرده انگلیس را از کار برکنار و سپس پس از مدتی زندانی، او را اعدام کند و خود به عنوان رئیس جمهور نظامی، اولین کشوری را با حکومت اسلامی به جهانیان معرفی نماید، کسی باور نمی‌کرد بعد از گذشت چندین سال این ژنرال کودتاچی که مجری دستورات غربی‌ها خصوصاً امریکایی‌ها بود، خود بعد از آن‌که تاریخ مصرفش به پایان رسیده است در یک صانحه سقوط هلی کوپتر جان بر جهان برکند و دنیای سیاست و اداره کشور پهناور و چند فرقه‌ای پاکستان را به احزاب قدرتمند آن کشور که در آن روزها نواز شریف رهبری یکی از حزب‌های پر قدرت سیاسی را بر عهده داشت، بسپارد و او که نیز چند صباحی در خدمت مافیاهای اقتصادی پاکستان خدمات خود را به این طبقه‌ی محدود ولی متنفذ پاکستان انجام داده بود صحنه را ترک گوید و آن را به دختر رئیس جمهور تکنوکرات مورد احترام مردم یعنی بی نظیر بوتو بسپارد.

بی نظیر بوتو در مدت حکومت خود بر پاکستان نشان داد همانند پدر خواهان پاکستانی آزاد، پیشرفته و مترقی است اما تحولات سیاسی جهان به خصوص با بالا گرفتن قدرت طالبان در همسایه دیوار به دیوار پاکستان، موجب شد نواز شریف مدتی زمام امور پاکستان را بعهده بگیرد و او نیز به ناچار با یک کودتای دیگر، حکومت را به ژنرال چهار ستاره دیگری یعنی پرویز مشرف بسپارد تا به گمان طراحان سیاست‌های خارجی این ژنرال چهار ستاره بتواند تخریب‌های همه جانبه طالبان و هم‌فکران آن‌ها را در افغانستان و داخل پاکستان پایان دهد، اما حوادث چند سال اخیر در پاکستان و ناتوانی ژنرال مشرف در همکاری‌های ناموفق با سیاست‌های آمریکا در جهت مقابله با طالبان و همچنین عدم توفیق در دستگیری و شکست سردسته و پیروان تندروی اسامه بن لادن، غربی‌ها را به این باور رسانده است که با حکومت‌های نظامی نمی‌توان با تروریسم مقابله کرد و به همین جهت مدتی است رایزنی‌های پیاپی با دو رهبر حزب قدرتمند پاکستان که از پشتوانه مردمی نسبتاً بالایی برخوردارند شروع شده است تا دوباره از این راه به کشور نا آرام پاکستان سر و سامان تازه‌ای بخشند. از این روی مشرف مدتی است مأموریت یافته است با بی نظیر بوتو و نواز شریف که هر دو در تبعید به سر می‌برند برای بازگشت به پاکستان و همکاری با او در جهت نظم و آرامش در این کشور آشوب‌زده کمک کند.

آنچه در پی می‌آید در همین راستا و دیدگاه‌های خانم بوتو و شرایط او برای بازگشت به صحنه قدرت در پاکستان است که قسمتی از آن در گفت‌وگوی با مجله پر تیراژ اشپیکل بازتاب یافته است. با هم می‌خوانیم:

● بی نظیر بوتو ۵۴ ساله در خلال سال‌های ۱۹۸۸ - ۱۹۹۶ در دو دوره نخست‌وزیر پاکستان بود. هفته‌نامه اشپیکل درباره بازگشت احتمالی او از تبعید، با وی گفت‌وگو کرده است.

● اواخر ماه جولای شما با مشرف در ابوظبی ملاقات کردید. درباره چه مسائلی گفت و گو نمودید؟
نمی‌توانم به طور رسمی این ملاقات را تأیید کنم، اما می‌توانم بگویم ما در حال گفت‌وگو درباره بازگشت به دموکراسی و برگزاری انتخابات آزاد در آینده نزدیک هستیم.

● شما هشت سال است که در تبعید روزگار می‌گذرانید. تنها زمانی می‌توانید به پاکستان برگردید که اتهامات وارده به شما در خصوص فساد مالی منتفی شود.
همچنین قوانین مربوط به ممنوعیت منصوب شدن به سمت

آیا بوتو موفق خواهد شد

بسیاری از مردم پاکستان بازگشت بوتو را نقطه امید برای آینده دموکراسی در کشورشان می‌دانند اما این نکته را نباید فراموش کنند که خانم بوتو گذشته چندان درخشانانی ندارد. از یک سو به نظر می‌رسد بوتو صدای رسای مردم پاکستان است و از سوی دیگر نمادی از یک نخبه خودخواه به شمار می‌رود. بی‌نظیر بوتو اکنون آماده حضور دوباره در نقش یکی از رهبران سیاسی پاکستان است. هشت سال از تبعید خودخواسته او می‌گذرد و ملاقات بوتو در ماه گذشته با پرویز مشرف که به صورت محرمانه در ابوظبی صورت گرفت، به شایعات بازگشت او به پاکستان و تقسیم قدرت با مشرف دامن زد. چند ماه پیش حتی تصور مذاکره محرمانه میان بوتو و مشرف غیر قابل تصور بود. بی‌نظیر بوتو در سال ۹۹ که به اتهام اختلاس تحت پیگرد قانونی بود از پاکستان فرار کرد. آن زمان اخباری منتشر شده بود مبنی بر اینکه خانم بوتو و همسرش آصف علی زرداری برای اعطای امتیازات نفتی، امضای قراردادهای نظامی و واردات و صادرات کالاها مبلغی بین ۱۰۰ میلیون تا ۱/۵ میلیارد دلار رشوه گرفته‌اند. اوایل سال جاری میلادی پرویز مشرف رئیس جمهور پاکستان در اقدامی عجیب و ششبهه برانگیز دستور داد تا فعالیت‌های تحقیقی درباره تخلفات مالی بی‌نظیر بوتو متوقف شود. البته خانم بوتو اعتقاد دارد که رسیدگی به پرونده اختلاس اقدامی است تا توجه افکار عمومی را از تخلفات ارتش منحرف کند، اما واقعیت هر چه باشد اقدام پرویز مشرف در متوقف ساختن رسیدگی به پرونده مالی بی‌نظیر بوتو برای هر دوی آنها فرصت‌هایی را فراهم آورده است. برای بی‌نظیر بوتو چنین اقدامی به معنی دریافت اجازه بازگشت به پاکستان است و این فرصتی است تا او بتواند در انتخابات پارلمانی آینده حضور یافته و شاید به شغل قدیمی خود بازگردد. برای پرویز مشرف نیز توافق با بی‌نظیر بوتو شاید تنها راه خروج از بحران سیاسی پاکستان باشد، بحرانی که با برکناری دادستان کل کشور آغاز شد و با یورش خونین به مسجد سرخ در اسلام آباد ادامه یافت. خانم بوتو برای حل معضلات پیش روی

نخست وزیری برای دور سوم باید لغو شود. نظر پرزیدنت مشرف در این خصوص چیست؟
ما درباره آغازی منصفانه برای همه احزاب و قدرت بخشیدن به پارلمان پاکستان گفت و گو کردیم.

● پس از ماجرای مسجد لعل محبوبیت مشرف در پاکستان به شدت کاهش یافته است. آیا شانس به شما رو کرده است؟
این مسئله که مشرف التزامی به برقراری نظم و قانون در نواحی قبایله نشین در امتداد مرز پاکستان با افغانستان ندارد بسیار غم‌انگیز است. مشرف همچنین التزامی به اتخاذ تصمیمات مقتضی برای مبارزه با تروریسم در آن نواحی ندارد.
سیاست مشرف در تعیین آتش‌بس‌های مکرر و امضای توافقنامه‌های صلح، نه تنها نتیجه مطلوبی در بر نداشته، بلکه موجب حیات طالبان و گسترش دامنه فعالیت‌های آن شده است.
دوست دارم به رقیبان یک انتخاب صریح و شفاف را پیشنهاد کنم و آن اینکه یاباید از تندروها حمایت کنند یاباید آنها را طرد نمایند.

● ساده به نظر می‌رسد. چگونه می‌خواهید موفقیتی بالاتر از آنچه مشرف به دست آورده، کسب کنید؟ مشرف می‌داند که ایالات متحده آمریکا از او حمایت می‌کند. گو اینکه خیلیها او را بوشرف می‌نامند.

مسلماً ساده نخواهد بود. اما تروریسم بزرگترین خطر است و کشور نباید طالبانی شود. من اطمینان دارم که رقیبان من از خود در برابر این خطر دفاع خواهند کرد.

● تاکنون، شما هر گفت‌وگویی را با رئیس جمهوری که یونیفرم به تن داشته باشید، رد کرده‌اید.
می‌خواهم یک‌بار برای همه، خیلی شفاف بگویم که حزب من

بعد از دیدار دیک چین معاون
اول رئیس جمهور آمریکا و
تاکید او بر لزوم برقراری
دموکراسی در پاکستان
رهبران احزاب تبعیدی برای
بازگشت به قدرت فعال شدند

نمی‌تواند با رئیس دولتی این چنین همکاری کند. ما حکومت نظامیان را بر نمی‌تابیم.

● شما و نواز شریف، دیگر دولتمرد سابق پاکستان که در تبعید به سر می‌برد، توافقنامه‌ای امضا کرده‌اید. نواز شریف هم قصد دارد بار دیگر به صحنه سیاسی پاکستان بازگردد، او هرگونه تماس با مشرف را به منزله نقض توافقنامه مذکور می‌داند.

من نظر متفاوتی دارم. توافقنامه ما تماس با یک دیکتاتور نظامی را ممنوع نمی‌کند. البته اگر این تماس منجر به گشایشی برای بازگشت به شرایط عادی دو کشور شود.

من و نواز شریف پیش‌نویسی طرحی را برای آینده آماده کرده‌ایم. ما دیگر رقیب یکدیگر نیستیم، بلکه شریک هم هستیم و اهداف مشترکی داریم. ما مهمترین بازیگران یک جنبش تاریخی برای بازگرداندن دموکراسی به پاکستان هستیم.